

A NÉMET KÖRNYEZETVÉDELMI ADÓREFORM TAPASZTALATAI

Egy nagyszerű termék, bizonyos értékesítési gondokkal

Christian Meyer

Német Zöld Költségvetés Szövetség

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nagyon köszönöm, hogy meghívtak erre a konferenciára, amelyet a magyarországi környezetvédelmi adóreformról rendeztek.

Mielőtt a német környezetvédelmi adóreform néhány jellemző vonását ismertetném, engedjék meg, hogy bemutassam Önöknek a Német Zöld Költségvetés Szövetséget. Szövetségünket 1994-ben alapította a piaci alapú környezetvédelmi eszközök alkalmazását szorgalmazó független érdekképviselői szervezetként egy olyan koalíció, amelyben megtalálhatók voltak valamennyi politikai párt tagjai csakúgy, mint az üzleti élet, a tudomány és a civil szervezetek képviselői.

Napjainkban tudományos tanulmányokat készítünk és konferenciákat szervezünk, például az új széndioxid-adóról Svájcban vagy a környezetvédelmi adók bevezetéséről Japánban. Széles körű nemzetközi kapcsolataink miatt elnökünk gyakran mondja, hogy nem civil szervezet vagyunk, hanem utazási iroda.

Mi az, amit Németországban teszünk?

Ajánlásokat készítettünk a környezetvédelmi adókra vonatkozóan, és ezeket az ajánlásokat fontos és befolyásos személyekkel vitatjuk meg – jelenlegi, negyedik Állásfoglalásunk angol nyelven az Önök rendelkezésére áll a honlapunkon és nyomtatott formában is a jelen konferencián.

Először a szociáldemokratákat és a zöldeket győztük meg a környezetvédelmi adóreform bevezetésének szükségességéről a kilencvenes évek végén. Egyes liberális és konzervatív döntéshozók szintén támogatják ezt az elképzelést. Számos más országot – például Svédországot, Nagy-Britanniát és Hollandiát – követően Németország 1999-ben vezette be a környezetvédelmi adóreformot. Az ökoadókat – amelyeket fokozatosan, négy lépésben emeltünk – a benzinre, a gázolajra, a fűtőolajra, a földgázra és a villamos áramra vetettük ki. Összességében 55 százalékkal növeltük energiaadóinkat, és évi 18 milliárd euró bevételre tettünk szert.

Ezen kívül 2005-ben Németország bevezette a tehergépkocsik úthasználati díját. Bizonyos kezdeti technikai nehézségek után ez az eszköz ma már széles körben elfogadott és támogatott.

MIRE HASZNÁLTUK FEL A PÉNZT?

Láthatják az ábrán. Visszaadtuk az embereknek, és csökkentettük a társadalombiztosítási terheket, különösen a nyugdíjjárulékokat. A bevételek egy kis százalékát fordítjuk közvetlenül a környezetvédelemre, elsősorban az energiával kapcsolatosan.

MILYEN EREDMÉNYEKET ÉRTÜNK EL?

A négyéves időszak során több mint 10 százalékkal csökkent az üzemanyag-fogyasztás, és mérséklődött az üvegházhatású gázok kibocsátása. Ugyanakkor csökkentettük a foglalkoztatottak és az ipar adóterheit. Tudományos tanulmányok kimutatták, hogy a környezetvédelmi adóreform során az export-iparágak által kapott adókedvezmény nettó értéke mintegy 1 milliárd euró. Az ökoadó körülbelül 250 ezer új munkahelyet teremtettek, mindenekelőtt a megújuló energiák, az energiahatékonysági fejlesztések, az alternatív személygépkocsik és a munkaerő-igényes szolgáltatások ágazataiban.

Az említett tanulmányokat az alább felsorolt honlapokon találhatják meg.

Láthatják, hogy Németország stratégiája – **FÜGGETLENEBBÉ VÁLNI AZ OLAJTÓL** – sikeres volt. Miközben az Amerikai Egyesült Államok az elmúlt néhány évben 21 százalékkal növelte olajimportját, Németország ugyanebben az időszakban 14 százalékkal csökkentette az olajimportját.

Az olaj alternatívájaként piaci alapú eszközökkel támogatjuk a megújuló energiákat. E változás nyomán jelentős fellendülés következett be az energiaszektorban. Látható ez például a szélenergia területén, de hasonlóan a napenergia és a biomassza esetében is.

A legújabb statisztikák ma már azt mutatják, hogy ezeken a területeken összességében több munkahely található, mint a hagyományos energiaszektor egészében, beleértve a szenet, az atomenergiát és a lignitet is.

Ha szemügyre vesszük a közlekedésből származó széndioxid-kibocsátás alakulását, szintén láthatjuk a környezetvédelmi adóztatás hatásait. 1999 után csökkentek a németországi közlekedési eredetű kibocsátások. Nagy-Britannia, amely évente emelte energiaadóit 1996-tól 2000-ig, képes volt stabilizálni kibocsátásait – szemben az EU-15 országok általános tendenciájával.

Ezen kívül nőtt a tömegközlekedés, valamint a hatékonyabb (azaz alacsonyabb üzemanyag-fogyasztású) gépkocsik használata is.

Megvizsgáltam a közlekedésből származó üvegházgáz-kibocsátások statisztikáit az új uniós tagállamok esetében. Ezek az adatok azt mutatják számomra, hogy a közlekedés terén Magyarországnak vannak bizonyos gondjai. 1996 és 2002 között a közlekedésből származó üvegházgáz-kibocsátások 40 százalékkal nőttek Magyarországon, miközben az új Európai Unió egészében csak 15 százalékkal. Láthatjuk azt is, hogy a magyarországi gépkocsi-tulajdonosok miként reagálnak a magasabb árakra, például a 2000. évi olajár-emelkedésre.

Az árak tehát igen hatékony eszközök a kibocsátások csökkentésére.

Miért is foglalkoztat bennünket az üvegházhatású gázok kibocsátása?

Nem csak amiatt, mert 2005 a történelem eddigi legmelegebb éve volt. Nem csupán arról van szó, hogy törődünk a környezettel és gyermekeink jövőjével! Mindez gazdaságilag szükséges. Alkalmazni kell a piaci alapú környezetvédelmi eszközöket. Ez jó a gazdaságnak, jó a foglalkoztatásnak és jó a környezetnek.

A következő ábrán az időjárási katasztrófák költségeit tüntettem fel 1950-től kezdődően. A Munich Re adatait használtam, amely a legnagyobb viszontbiztosító társaságok egyike, és a katasztrófák költségeinek fedezéséért felel. Látható, hogy az időjárási katasztrófák okozta költségek és a katasztrófák száma egyaránt növekszenek. **AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK KONGRESSZUSA SZERINT A KATRINA HURRIKÁN AKÁR 200 MILLIÁRD DOLLÁR KÖLTSÉGET IS JELENTHET AZ USA SZÁMÁRA. EZ AZ ÖSSZEG KÉTSZERESE MAGYARORSZÁG BRUTTÓ HAZAI TERMÉKÉNEK (2004-BEN 98 MILLIÁRD DOLLÁR)!**

Végeredményben tehát a németországi ökológiai adóreform kedvező volt a gazdaság számára és – az emelkedő olajárakkal együtt – nagyon kedvező volt a környezet számára, még ha a közvélemény először kedvezőtlenül ítélte is meg, amint azt az 1999. és 2000. évi tiltakozások mutatták.

Ma – a nagykoalícióban – a létező környezetvédelmi adókat elfogadja mindegyik politikai párt: a konzervatívoktól a liberálisokon és zöldeken keresztül a szociáldemokratákig. Tehát egyetértés van abban, hogy az ökoadókat nem törlik el. Mi ezért dolgozunk. Azonban ahhoz, hogy további és komolyabb intézkedésekre kerülhessen sor, nagyobb társadalmi nyomásra van szükség.

A környezetvédelmi adóreformra vonatkozóan sok adatot és tanulmányt találhatnak angol nyelvű hírleveleinkben, amelyet a Levegő Munkacsoporttal és más külföldi partnereinkkel együttműködve készítünk és adunk ki. És természetesen bőségesen olvashatnak a témáról a honlapunkon is, amelynek címe a kiosztott tájékoztatón megtalálható.

Köszönöm figyelmüket.

Honlapok:

- Zöld Költségvetés honlap
www.ecotax-info.de
- Ökoadó az új tagállamokban – Konferencia-beszámoló
<http://www.eco-tax.info/3events/NewEU.html>
- Ökoadó adatbázis
<http://www.eco-tax.info/5EUecotax/index.html>
- Költséghatékony környezetvédelmi politika a piac felhasználásával (Európai Környezetvédelmi Ügynökség)
http://reports.eea.eu.int/eea_report_2006_1
Új tanulmány a környezetvédelmi adók hatásairól Németországban
<http://www.umweltbundesamt.de/uba-info-presse-e/2005/pe05-059.htm>
- A Német Zöld Költségvetés Szövetség Állásfoglalása
<http://www.eco-tax.info/downloads/GBGMemorandum2004.pdf>

Fordította: *Jenei Zsolt*

FÖRDERVEREIN ÖKOLOGISCHE STEUERREFORM e.V. (FÖS)

Landsbergerstr. 191 · 80687 München · Fon 089-520 113-13, Fax -14 · foes@foes.de www.eco-tax.info
GLS Gemeinschaftsbank eG Konto 804 371 3000 BLZ 430 609 67 IBAN DE87430609678043713000
Gemeinnützig zur Förderung wissenschaftlicher Zwecke laut Finanzamt München für Körperschaften